

Rasistky a rasisté nepolevují v boji

Poslední dobou jsme svědky celé řady rasistických, nacionalistických a neonacistických provokací na celém území Čech a Moravy. Nejvýraznější jsou pak akce pořádané neonacisty a neonacistkami prolezlou Dělnickou stranou (DS), a to především na severu Čech. Po několika pokusech o protiromské pogromy na litvínovském sídlišti Janov DS nepolevuje ve svých aktivitách.

24. 1. 2009 se DS v počtu několika desítek lidí opět vydala do ulic Janova údajně proto, aby zmonitorovala situaci na sídlišti. Je však zřejmé, že šlo o další z mnoha aktů provokace, jejímž záměrem bylo udržení veřejné pozornosti u aktivit DS a případné vynucení zopakování scénáře ze 4. října 2008, kdy se neadekvátní, rasisticky podbarvená reakce mafiána Vildy Mateje stala záminkou pro rasistické pogromy iniciované DS a dalšími organizacemi. Tenkrát se reakce Vildy Mateje a jeho přátel stala jakousi rozbuškou, která rozžehla celou řadu aktivit neonacistického hnutí, z části podporovaných dosud nečinnými obyvatelkami a obyvateli Litvínova. Opakující se scénář by se proto takřikajíc hodil DS do krámu, aby mohla i nadále otevřeně pokračovat v rasové válce a získávat lehce manipulovatelné jedince, kteří podléhají klamu rasistických demagogií na místo toho, aby odhalovali sociálně-politické příčiny problémů.

Rizika případného zopakování říjnového scénáře si jistě byli vědomi i lidé z nejrůznějších romských či jiných organizací zabývajících se problematikou Janova. Zřejmě právě proto se rozhodl Radek Grundza s dalšími romskými aktivisty a aktivistkami apelovat prostřednictvím plakátů a osobních výzev na Janovské obyvatelstvo, aby na provokace DS nereagovalo a jen přihlíželo. Z velké části byl tento apel vyslyšen a až na několik ojedinělých aktů verbálního odporu měli lidé z DS v podstatě volnou cestu. To mohou potvrdit i lidé z okruhu Československé anarchistické federace (ČSAF), kteří byli na místě v době, kdy „sbory“ DS procházely Janovem.

Scénář z října minulého roku se tedy k nelibosti DS neopakoval, nicméně nelze tuto událost ani z naší pozice vnímat jako vítězství. O vítězství bychom mohli hovořit pouze v momentě, kdy by došlo k aktivní lidové sebeobraně před rasisty a rasistkami, nikoliv v momentě, kdy se ti, kterých se útoky DS nejvíce týkají poníženi skrývají doma, nebo pouze pořvávají z bezpečí balkonů a přilehlých ulic.

I přesto, že dřívější reakci na přítomnost DS v Janově, ke které došlo 4. 10. 2008 vnímáme jako neadekvátní (díky jejímu rasistickému charakteru), jsme přesvědčeni/-é, že nechat bez rázné reakce aktivity organizovaných, rasistů a rasistek je nezodpovědné. Takové jednání nejenže nepředstavuje řešení, ale ještě víc těmto agresorům a agresorkám dodává sebevědomí. Každá jejich aktivita bez odezvy těch, proti kterým vystupují, jim ukazuje, že příště mohou přitvrdit a dovolit si více.

Členové a členky ČSAF – Severní Čechy proto volají po tom aby žádná z dalších akcí DS, nezůstala bez přiměřené reakce. Reakci v podobě vystoupení proti DS vnímáme jako něco, co je vynucené okolnostmi, něco, co je důležité, avšak podstatný je charakter reakce a také to, kým je iniciována. Měla by vycházet z řad „obyčejných“ lidí, kteří jsou ohroženi rasistickými excesy DS, nikoliv z řad mafiánů máchajících golfovou holi a vyřvávajících rasistické bláboly o „bílých špinách“.

Postoloprty – podobný scénář

Stejně jako v případě Janova, zůstala bez výraznější odezvy i „návštěva“ DS v Postoloprtech na Lounsku, kterou její členky a členové realizovaly/-i 21. února 2009. Opět se zde procházeli a šířili svou xenofobní a rasistickou politiku, aniž by to vyvolalo výraznější odpor vůči jejich počínání. Jak je vidět, DS nehodlá od své činnosti hned tak upustit a převažující lhostejnost většinové společnosti jim i nadále dodává motivaci pokračovat. Odpor se proto stává jistou nutností!

Sourozenci Šlégrovi při pochodu DS v Janově 24.1.2009
Oba jsou aktivní součástí neonacistického hnutí

Zákaz není řešení !!!

Mnozí odpůrci a odpůrkyně Dělnické strany se domnívají, že účinným odporem se může stát případný legislativní zákaz činnosti DS, o který usilují některé politické špičky. Tento způsob uvažování je však ryzí naivitou srovnatelnou s vírou rodičů, kteří věří, že zákazem docílí toho, aby jejich děti nezačaly během dospívání kouřit. Historie je plná příkladů toho, že vyhlašování zákazů z autoritativních pozic nikdy nevede k požadovanému cíli. Nicméně někteří lidé se hold historií poučit nehodlají, opakují stejné chyby a věří stejným nesmyslům jako jejich předchůdci a předchudkyně.

Je zřejmé, že DS „sbírá své politické body“ jí vlastní populistickou propagandou a „lhojením rasistického podhoubí ve společnosti“, nikoliv svým statusem legální strany. Ztratí-li status legální politické strany, nic se tím nezmění na obsahu její propagandy a lidé, kteří tuto stranu tvoří, nepřestanou představovat společenskou hrozbu. Sám předseda DS Vandas v rozhovoru pro Dělnické listy prohlásil: „*Paradoxně nám zákaz může ještě nahrát a zvýšit popularitu.*“ A nám i přesto, že proti politice DS vystupujeme nezbyvá nic jiného než s tímto výrokem souhlasit! Již dnes, kdy je případný „zákaz“ DS teprve předmětem soudního sporu z toho DS těží co se dá. Sama o sobě se nyní snaží rozšiřovat falešný obraz perzekuovaného disidenty a disidentkami vystupujícími před rokem 1989 proti stalinistické diktatuře. Naneštěstí se najde dost těch, kteří tuto falešnou představu nekriticky přijímají, jako by byla obrazem skutečností. A to, že mezi aktivisty bojujícími proti nesvobodě totality a těmi, kteří šíří diskriminaci a usilují o rasovou segregaci je nepřekonatelná propast, je pro ně zřejmě nepodstatným detailem, který podle nich o ničem nevypovídá.

Tvrdíme-li ale, že legislativní zákaz DS nic neřeší, ale naopak situaci zhoršuje, pak to neznamená, že nevěříme v žádné řešení. Pouze

to znamená, že nevěříme v pseudo-řešení v podobě legislativních reforem v rámci kapitalistického zřízení. Sám kapitalismus totiž svou politikou sociálního vyloučení a třídního strukturování společnosti vytváří živnou půdu pro růst zločinnosti (a to nejen u etnických menšin) a s tím souvisejícího antisociálního chování rasistů a rasistek, které se často stává pouze zoufalou neschopností rozpoznat skutečné příčiny sociálních problémů.

Řešení proto spatřujeme v nestranném lidovém odporu, který nebude zaměřen jen na boj proti DS, ale v podstatě proti celému

hierarchickému politickému zřízení, do kterého se DS snaží včlenit a zevnitř ho reformovat ve prospěch svých cílů. Neměli bychom se omezovat na pouhý boj proti jedné politické stráničce kvůli její krajně pravicové politice, ale měli bychom stejným způsobem vystupovat i proti všem ostatním politickým stranám bez výjimky. Chceme-li, aby budoucnost byla obrazem svobody,

pak musíme prosazovat principy samosprávy a sebeorganizace, nikoliv podporovat principy systému zastupitelské demokracie, který nám neumožňuje rozhodovat o vlastních životech, ale pouze nám podsouvá pochybnou iluzi svobody – té svobody, kterou nikdo z nás nikdy nepocítil, ale přesto o ní politické elity hovoří, jako by již dávno byla součástí našich životů.

Nepomáhejme kapitalismu na nohy! Zasadme mu smrtelnou ránu!

Pokračující globální ekonomická krize již naplno zasahuje i severočeskou lokalitu, a tak již mnoho pracujících mělo možnost pocítit její dopady na vlastních životech. Mnoho podniků v Ústeckém kraji nahlásilo úřadům práce hromadné propouštění a již nyní jsou zaznamenány stovky propuštěných zaměstnanců.

Například japonská společnost IPS Alpha, která v zatecké průmyslové zóně vyrábí LCD obrazovky, již propustila téměř třetinu z patnácti set zaměstnanců. Propouštět zřejmě i nadále budou sklárny a textilní firmy a také podniky, které vyrábějí pro automobilový průmysl.

* Vedle toho desítky podniků v kraji nemají jisté zakázky, jejich zaměstnanci mají volno a pobírají jen část platu. Pro zaměstnance to znamená, že budou dostávat plat za dvě třetiny pracovní doby a doma pak netrpělivě čekat, zda společnost sežene další zakázky. Nejvíce případů nucené dovolené je na Chomutovsku - jde asi o 1 300 lidí.
(* zdroj: <http://decinskykuryr.cz/> 14. 1. 2009)

Mnozí pracující, nejen na severu Čech, se tedy nyní dostávají do nepříjemné existenční nejistoty a jejich životní úroveň klesá závratnou rychlostí. Jde o stav kritický, nikoliv ale nečekaný! Co je však překvapující, je reakce mnohých z těch, kterých se výše zmíněné nejvíce dotýká. Velká část z nich se

A ještě jednou o neonacistické lúze

Neonacisté a neonacistky se na severu Čech neprojevují jenom pokusy o protiromské pogromy, ale také silicí publikační a propagační činností. Vedle distribuování Dělnických listů (noviny vydávané Dělnickou stranou) se v našich ulicích objevují xenofobní a rasistické plakáty či samolepky vydané Autonómními nacionalisty, Národním odporem, Dělnickou stranou a dalšími organizacemi. Obsah bývá zpravidla stejný – plný paranoidních nesmyslů o celosvětovém židovském spiknutí, útočných rasistických bludů, které negativní hodnoty konkrétních jednotlivců přisuzují celým etnickým či národnostním skupinám a samozřejmě nechybí ani zaslepená nacionalistická naivita ve formě vyzdvihování všeho českého na úkor čehokoliv nečeského. Nejednou se pak tedy může čtenář či čtenářka dočíst o velebení českého kapitalisty (bez ohledu na to, že je to právě on, kdo vykořisťuje českého dělníka) a také o řečech popuzujících českého dělníka proti dělníkovi nečeskému (bez ohledu na to, že nečeský dělník je obětí kapitalistova vykořisťování stejně jako dělník český).

Vedle zmíněných materiálů byly v severočeských ulicích zaznamenány také samolepky **Combat 18**, což je radikální teroristická frakce neonacistické organizace Blood & Honour. **Combat 18** se otevřeně hlásí k odkazům nacismu a svědčí o tom již samotný název organizace, který v celém znění znamená „boj Adolfa Hitlera“. Číslo 18 totiž v novodobé nacistické terminologii slouží jako šifra – „A“ je první písmeno v abecedě a „H“ je písmeno osmé.

(Pokračování na str.2)

totiž se situací, ve které se nyní nachází, již smířili, protože uvěřili tomu, že díky krizi kapitalismu pro ně neexistovala jiná perspektivní možnost. Uvěřili pohádce o tom, že podniky musely k masovému propouštění přistoupit, aby zachovaly svou existenci. Neměly prý zaměstnancům z čeho vyplácet mzdy. Opravdu? Vezmeme-li v úvahu, že manažerské platy i v čase krize několikanásobně převyšují platy pracujících na nižších stupních podnikových hierarchií, a že vlastníci firem mají i nadále tučné zisky „vyždímané“ ze zaměstnanců, pak nám stačí selský rozum na to, abychom pochopili, že snížení jejich příjmů by mohlo zajistit mzdu pro desítky pracujících v každém větším podniku – tedy těch samých lidí, kteří dnes zbytečně navyšují počty „armády nezaměstnaných“.

Management a ekonomické elity však samozřejmě nerady slyší o tom, že by někdo měl ukrajovat kus „jejich“ koláče, uklohněného za pomoci vykořisťování práce námezdně pracujících. Balamutí proto zaměstnance řeční o tom, že jsou na jedné lodi se svými šéfy, se kterými je prý poji společné zájmy. Je to ale jen vylhaná píseň, která má pracující odradit od případné sebeobraně a pokud možno zamezit jejich vnímání třídních protikladů uvnitř kapitalistických podniků. Pracující by si nyní měli konečně uvědomit, že

(Pokračování na str.2)

(Pokračování ze str.1)
A ještě jednou neonacistické lúze ...

Číslice 18 tedy v neonacistickém hnutí symbolizuje zkratku A. H., tzn. iniciály jména Adolf Hitler. Teroristé a teroristky z *Combat 18* mají v zahraničí na svědomí nespočet rasisticky motivovaných vražd a násilných útoků. Na severu Čech se sice zatím projevují především vylepováním samolepek a stříkáním nápisů NS revolution (NS=zkratka pro národní socialismus!) v ulicích,

Člen Combat 18 jasně dokazující charakter této organizace

ale již to by mělo být dostatečně znepokojující a naznačující, že neonacismus i dnes představuje nebezpečí, proti kterému je potřeba se stavět hned v zárodku, dříve, než se rozroste do nekontrolovatelné podoby. Realita období druhé světové války je toho dostatečným důkazem! Poučíme se z historie, nebo necháme nacismu volný prostor pro růst a naivně se budeme uklidňovat přitroublými řečmi o tom, že jde jen o nevybouřená děcka, která z toho vyrostou? Od devadesátých let minulého století u nás došlo ze strany neonacistů a neonacistik k desítkám vražd s jasným neonacistickým motivem. Kolik lidí ještě musí zemřít, než si takzvaná většinová společnost uvědomí, že hrozba nacismu „nevyšuměla“ s koncem druhé světové války, ale je stále reálná?

(pokračování ze str.1)
... Nepomáhejme kapitalismu na nohy!
Zasaďme mu smrtelnou ránu!

jejich zájmem není zachraňování kapitalismu před krizí, ale spíše hledání způsobů jak kapitalismus odstranit. Totální vítězství nenajdou ani v zachování pracovních míst v rámci kapitalistických vztahů ani v lépe placené námezdní otročině, ale ve vytváření alternativních, nekapitalistických ekonomických struktur umožňujících svobodnou práci – tedy tvůrčí činnost zbavenou principu vykořisťování.

Třídní boj na místo sociálního smíru
Kapitalistické výrobní vztahy byly a vždy budou založeny na nerovnosti a protichůdnosti zájmů mezi tzv. vlastníky výrobních prostředků (zaměstnavateli) a těmi, jejichž schopnost tvůrčí činnosti si kupují (zaměstnanci), aby mohli zvyšovat své zisky. Zájmem zaměstnance je pracovat v co nejlepších podmínkách a získat dostatek prostředků k vedení důstojného života, zatímco zájmem zaměstnavatele je maximalizovat vlastní zisk, což v praxi znamená jít proti zájmům zaměstnance – nutit ho dělat po co nejdelší dobu co nejvíce práce a dávat mu co nejméně prostředků k obživě. V dobách masivního propouštění a v mnohých případech i zavírání celých podniků by proto pracující neměli hledět na zájmy zaměstnavatelů (a dokonce ani na jejich zájem zachovat existenci podniků v kapitalistickém kontextu!) a měli by jít nekompromisně za svými zájmy. Důležité je přitom podporovat mezinárodní jednotu pracujících, tedy mít stále na paměti, že např. českého dělníka toho s ukrajinským dělníkem v oblasti ekonomických zájmů pojí mnohem více než českého dělníka s českým kapitalistou. Je potřeba se vyvarovat zavádějícím nacionalistickým tendencím, které rozbíjí jednotu pracujících třídy tím, že štvou pracující různých národností proti sobě, na místo toho, aby je podporovali v třídním boji vedeném proti šéfům, managementu a reformisticko-byrokratickým odborům.

Mějme na paměti, že třídní boj není překonaným projevem sociálního boje, jak se mnozí domnívají na základě toho, že špičky stalinistického režimu o něm tak rády hovořily v souvislosti s budováním beztřídní společnosti v době, kdy sami budovali diktaturu státního kapitalismu - tedy třídního systému. Tento „třídní boj“ samozřejmě na myslí nemáme! Naše pojetí třídního boje vychází z tradice anarchismu, tedy antiautoritářského, socialistického směru, který vystupuje nejen vůči současné formě kapitalismu, ale také stojí v opozici vůči všem ostatním směrům, které samy sebe chybně označují za socialistické, ačkoliv jsou státotvorné, zastávají principy autoritářství, centralizace moci a koncepci tzv. diktatury proletariátu, což jsou přístupy, jenž jsou nejen v protikladu s těmi které zastáváme my, ale také jsou v rozporu se samotnou myšlenkou socialismu. Jejich cílem totiž není beztřídní společnost a socializace výrobních prostředků, služeb a distribuce, ale společnost, kde na místo soukromých vlastníků výrobních prostředků nastupují elitářští státníci (tedy nová třída) a za pomoci centralizovaného plánování politickou stranou nahrazují jednu formu kapitalismu jinou – státně kapitalistickou. Anarchistické pojetí třídního boje proto vychází z řad obyčejných lidí a jejich rovnostářských organizací, nikoliv z pozice hierarchizovaných politických stran či reformisticko-byrokratických odborů, které se již dávno integrovaly do kapitalismu a často podporují tzv. sociální smír mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, který představuje další utahování opasků pracujících. Důležité je také uvědomit si, že i přesto že zaměstnavatelé své jednání nenazývají třídním bojem, ze své podstaty není ničím jiným než právě třídním bojem! Stejně jako stávka je projevem třídního boje pracujících, tak je podpora pravicových stran nebo snižování platů pod pohrůzkou propouštění v případě odporu projevem třídního boje kapitalistů.

Vraťme se ale k proletářskému třídnímu boji. Stěžejní taktikou tohoto boje je princip přímé akce, tedy forma činnosti, která vede k žádaným cílům bezprostředně, bez využití zastupitelské moci. Tento princip nám umožňuje rozvíjet mnohé formy boje za pomoci různých zbraní, jako je například sabotáž, zpomalování práce, stávka nebo setrvání na pracovišti, zahájení jeho okupace a důsledné domáhání se svých práv zpochybněním vlastnických vztahů majitelů a managementu. Příkladem efektivnosti takových postupů mohou být pracující argentinské keramičky Zanon, jejichž pracovní místa byla zrušena a továrna uzavřena. Pracující ale neváhali vzít iniciativu do svých rukou, prolomili bariéry zatarasených vchodů a na vlastní pěst znovu rozjeli výrobu – bez managementu a bez tučných odvodů na jejich konta továrna samotné pracující uživí. Podobnou zkušenost mělo i 135 zaměstnanců továrny na výrobu kol v německém městě Nordhausen, kde po plánu na uzavření také zahájili okupaci, aby si vybojovali svá práva. Neměli bychom však zapomínat na to, že „samosprávné podniky“ fungující v rámci kapitalismu mohou představovat jen částečné zlepšení situace pracujících, ale vždy budou mít jistá omezení vytvářená tržním systémem. Vždy budou nucené částečně fungovat na základě principů kapitalistického trhu, jako je například konkurenční boj. Jejich realizace by proto neměla být vnímána jako konečné vítězství pracujících! Za to by mělo být vnímáno teprve až odstranění kapitalismu jako takového. Teprve tehdy bude možné hovořit o skutečné samosprávě a svobodné práci zbavené tlaku tržních principů vytvářejících sociální nerovnosti a atmosféru dravé konkurence

v oblastech, kde by měla být uplatňována spíše vzájemná pomoc a solidarita.

Kapitalismus se sám nezničí – musíme mu pomoci!
Někdo by možná mohl dojít k závěru, že právě současná ekonomická krize je tím,co způsobí zánik kapitalismu a dá tak prostor vzniku alternativního uspořádání politického a ekonomického života společnosti. Jde však zřejmě o velký omyl! Je totiž zřejmé, že kapitalismus se neustále reprodukuje především díky každodenní činnosti obyčejných lidí na pracovištích, ve školách atd. a mohou to tedy být jen tito lidé, kdo kapitalismus dostane na kolena rozhodnutím v této reprodukci dále nepokračovat, tzn. že odmítnou systém námezdního otroctví a třídní charakter stávající ekonomiky. Kapitalismus nemá žádný „sebezničující mechanismus“, který by dokázal přivodit jeho konec a dokonce i po těch nejhorších finančních krizích nakonec následuje rozkvět kapitalistické tržní ekonomiky. Překonat kapitalismus proto může jedině tlak těch, z jejichž námezdní práce je tento systém vystaven a bez nichž by se logicky zhroutil, protože by postrádal tvůrčí sílu, která by reprodukovala jeho principy a podporovala jeho rozvoj.

Nazaměstnaní se snaží najít nové pracovní místo na úřadech práce.

Tato sociální skupina musí mít k dispozici teorie a přístupy, které ji umožní pochopit, jak systém funguje a proč nemůže naplnit potřeby většiny lidí. Jedině masová organizace pracujících a dalších členů neprivilegovaných sociálních vrstev pak na základě toho může kapitalismu zasadit smrtelnou ránu, aby na jeho troskách mohla začít budovat nové formy společenského uspořádání. K tomu jsou ale zapotřebí především dvě základní věci:

1) Uvědomělý odpor pracujících, nezaměstnaných a studentů ve formě efektivně vedeného třídního boje
2) Jasný program definující charakter společenského uspořádání, které by mělo být vybudováno po překonání kapitalismu.

Historie je plna příkladů toho, že při absenci těchto dvou bodů lze dojít pouze k jiné formě třídní společnosti, nikoliv společnosti beztřídní, svobodné a sociálně spravedlivé.

historie několika významných událostí v měsíci březnu

* 1. března 2008 byl obsazen squat Viktorie v obci Ropice v Moravskoslezském kraji. Dlouhodobě chátrající bývalý statek, o který se oficiální vlastník nestaral, se rozhodla skupina mladých lidí svépomocí opravit a zřítit zde kulturně-sociální centrum nabízející celou řadu společensky prospěšných aktivit a služeb, jako jsou přednášky, výstavy, koncerty, videoprojekce, zájmové kroužky atd. Po několikátýdenní intenzivní práci na projektu byl kolektiv během koncertu probíhajícího 12. 4. 2008 donucen objekt opustit na nátlak policie. O několik měsíců později byly všechny tři budovy squatu Viktorie zbourány a na jejich místě nyní probíhají práce na stavbě nových budov. Naše redakce však neví, k jakému účelu mají budovy po dostavění sloužit.

* 1. března 2007 došlo k vystěhování Ungdomshuset - dánského, 25 let fungujícího centra autonomní subkultury. Vystěhování doprovázely bouřlivé masové demonstrace, nicméně centrum se nepodařilo zachránit a budova Ungdomshuset byla i navzdory protestům stržena.

* V roce 1908 se poslední únorovou sobotu v New Yorku konala stávka dělnic z textilních továren, která reagovala na neexistenci bezpečnostních norem při práci, na nízké mzdy a expanzi dětské práce. Policie stávku násilně potlačila a zastřelila při střetech několik žen. Na základě těchto událostí se v roce 1910 v dánském Copenhagenu konalo mezinárodní setkání, na němž byl **8. březen** vyhlášen jako ***Mezinárodní den žen (MDŽ)*** – tedy den připomínající boj žen za jejich ekonomická a politická práva. V roce 1911 se poprvé MDŽ uskutečnil v mnoha zemích, kde probíhaly demonstrace, na kterých ženy kladly požadavky na zrovnoprávnění v zaměstnání, rovný přístup ke vzdělání a vstup do veřejného života. Požadovaly vymaňení žen ze společenských rolí a tradic, do nichž byly nedobrovolně tlačeny. V minulosti stalinistický režim zcela překroutil význam tohoto významného dne a zmanipuloval ho do pozice ideologické frašky. Nicméně i přes diskreditaci MDŽ, způsobenou bolševiky se i dnes některé z žen, které nejsou lhostejné ke svému postavení ve společnosti, snaží znovu dát 8. březen do kalendáře politických událostí a navrátit mu jeho skutečný význam očištěný od bolševického nánosu

* V březnu 1921 došlo v Kronštadu k povstání, které bylo jedním z posledních pokusů ruských pracujících vrátit se k původním myšlenkám říjnové revoluce. Tento pokus však byl krvavě potlačen diktaturou Komunistické strany. Povstalci, kteří v březnu 1921 vytvořili na ostrově Kotlin ve Finském zálivu revoluční komunu, požadovali ekonomickou a politickou samosprávu a obnovení lidských práv na všech úrovních. Jejich požadavky se však protivily snahám bolševické elity vedené Leninem, Trockým a Zinovjevem. Ti se snažili ještě výrazněji upevnit svou diktaturu nad ruskými pracujícími a jednou provždy rozdrtit zbývajících opozičních uskupení a skutečné revoluční proudy vycházející především z tradic anarchismu. Povstalci se však odmítli bolševikům vzdát, po více než dva týdny odolávali soustředěným útokům bolševických armád a nakonec podlehli v nerovném boji. Tisíce povstalců, z velké části anarchistů, bylo po té popraveno nebo posláno na smrt do koncentračních táborů.

* 28. března 1871 došlo k vyhlášení Pařížské komuny. Po katastrofální válce mezi Francií a Pruskem, která znamenala akutní utrpení, povstali obyčejní lidé z Paříže proti státu a rozhodli se vybudovat něco lepšího. Jiskra, která zažehla Paříž, vyletěla, když se pařížská domobrana v dělnických čtvrtích postavila na odpor proti pokusu armády ukrást jim děla. Pak se po celém městě živelně rozšířilo nekrvavé povstání - započal experiment. Revoluční charakter vzpoury byl nepochybný a pařížský lid měl zdravou nedůvěru v centralizovanou autoritu. Za absence vlády dělníci rozhodně neměli chuť zakládat nějakou novou, jak to požadovali různí reformisté a marxisté. Revoluční Paříž naopak vybuodovala systém samosprávy. Navzdory statečné obraně byla nakonec Komuna utopena v krvi. Dvacet tisíc Pařížanů zahynulo v boji a dalších deset tisíc bylo v následujících týdnech popraveno, uvězněno nebo deportováno. Sen se změnil v noční můru, ale vzpomínka na Pařížskou komunu žije dál.

